

CARTA DOMINICAL

19 DE NOVEMBRE DE 2023

RESSÓ DE LA PARAULA

Amor i mort (3) - Victòria de l'amor

Sens dubte aquestes crides a obrar en tot la bondat, el perdó, la justícia, la rectitud, la pau, etc., no se sostenen si hom no està convençut que totes aquestes virtuts acaben triomfant. És a dir, si un no es basa en la veritat que l'amor, compendi de tota virtut, venç en definitiva la mort, compendi de tots els mals i sofriments. Aquelles crides no tindrien sentit sense aquest triomf definitiu. No ens serveixen les raons d'“utilitat”, que alguns addueixen, per exigir conductes justes o virtuoses: ens quedem curts quan diem “fem el bé, perquè així és millor per a tothom” o simplement “serem més feliços...”. Els qui duen a terme conductes de mort, com odiar, venjar-se, abusar, mentir, difamar, matar, etc., no canvien de conducta a base de raons, ni aquestes ni d'altres, perquè en el fons pensen que aquestes conductes són les que els satisfan i els donen la felicitat.

L'única cosa que realment salva és la coincidència de l'amor amb el moment de la mort. És a dir, experimentar la mort com el moment en què un estima i és estimat. Així ho va afirmar *Papini*, sentint-se ja molt deteriorat de salut: “Malgrat la meua edat i per sobre dels meus mals, sento amb gran força la necessitat d'estimar i ser estimat”. Una mort sense amor fa que la vida sencera sembli un fracàs i la mort mateixa un “fred horror” (*J. E. Steinbeck, A l'est de l'Edèn*).

Per a afrontar la mort amb dignitat hom ha de portar a la memòria l'amor ofert (no necessàriament correspost). Era la gran pregunta que es formulava *Jean Guitton* en la seva última obra *El meu testament filosòfic*, on després de reproduir diàlegs imaginaris amb grans filòsofs i poderosos polítics, es veu com a espectador del seu propi judici, en el qual sobrevola la gran pregunta: veritablement, he estimat? Vindran com a testimonis *Sta. Teresa de Lisieux* i la seva pròpia esposa... El poeta *Luis Rosales* va declarar:

“Ningú no et pot prendre el que estimes. Ningú no t'ho pot prendre. En rigor, a mi m'han anat fent com soc les persones que vaig estimar. El que has estimat és el que et sosté; el que has estimat, aquesta serà la teua herència i res més”.

Això tan sols pot ser veritat si afirmem que cada acte d'amor veritable és una empremta d'eternitat. Una llavor de vida indestructible que ve a florir i fruitar després de la mort.

Però també la presència de l'amor en la mort es dona en la seva forma d'“amor rebut”. No sempre aquest amor és visible i conscient: la mort més tràgica i trista és aquella que es produeix en total solitud i abandonó. Però, aquesta mort es pot donar realment?

Ens quedem amb la imatge de Jesús morint a la Creu. Després d'haver estimat tant, va cridar al Pare: per què m'has abandonat? Va continuar estimant-lo i lliurant-li el seu Esperit. Hi eren presents els qui més l'estimaven, un grup de dones i un deixeble. És el model del ben morir, la mort impregnada d'amor.

Té sentit, doncs, pregar la mort i el record dels éssers estimats ja morts. El monjo i poeta argentí *Mamerto Menapace* tenia raó en escriure:

“Quan un arbre se'n va del pati familiar deixa bo i dret un gran buit de llum. Per a qui no hi va compartir res, allà simplement no hi ha res. En canvi, per als qui es van acollir a la seva ombra o van compartir la seva presència rica en records, aquest buit de cel obert el torna a fer present en cada albada. Buscant-lo, els nostres ulls ensopeguen potser amb una estrella llunyana que s'ha quedat en el cel, naufraga de la nit que ara s'ha fet dia. Quants buits de cel obert tenim els qui cada cop avancem més encorbats!”

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat